

Про стан забруднення атмосферного повітря у м. Києві і Київській області в лютому 2026 року за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського

У лютому систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводились Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 14-ти стаціонарних постах (ПСЗ)*. На ПСЗ № 20, спостереження проводились не в повному обсязі через відключення їх від електроенергії, на ПСЗ №5 спостереження не проводились через відсутність спостерігача.

Місто Київ. Для визначення рівня забруднення повітря в лютому було відібрано і проаналізовано 4678 проб, у яких визначалось 19 забруднювальних домішок. Основні – завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю і діоксид азоту. З специфічних домішок визначались сірководень, фенол, фтористий водень, хлористий водень, аміак, формальдегід, 8 важких металів. Їх склад визначався в залежності від викидів шкідливих речовин в атмосферу від підприємств, які розташовані в зоні поста спостережень.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК) речовин у повітрі населених міст. ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.) і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

Для оцінки якості повітря використовується індекс забруднення атмосфери (ІЗА), який розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднювальних речовин. За допомогою нескладних розрахунків величина ІЗА приводиться до величини концентрацій діоксиду сірки у долях ГДК. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0; підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0; високим – при ІЗА від 7,0 до 14,0; дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше.

У лютому за ІЗА рівень забруднення повітря загалом по місту характеризувався, як підвищений. По території міста рівень забруднення відрізнявся: на дванадцяти постах він характеризувався, як підвищений, на одному – як високий. На одному пості ІЗА не розраховувався тому, що визначалась лише одна домішка.

Загалом по місту у лютому відмічались підвищені середньомісячні концентрації трьох забруднювальних речовин (другого та третього класу небезпеки): діоксиду азоту – на рівні 2,2 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,9 ГДКс.д. формальдегіду – 1,1 ГДКс.д.

Середньомісячні концентрації завислих речовин на постах спостережень були у межах 0,3-0,4 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були у межах 0,1-0,2 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки у повітрі за середньомісячними концентраціями перевищував рівень санітарно-гігієнічних нормативів на всіх постах. Середньомісячні концентрації діоксиду сірки були у межах 1,5 – 2,1 ГДКс.д.. Максимальні концентрації на постах міста були в межах 0,2 – 0,3 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю на вулиці Горіхуватський Шлях досягали 1,5 ГДКс.д., на інших постах і по місту були у межах 0,3 – 0,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації на вулиці Інженера Бородіна становили 3,8 ГДКм.р., на

* - відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднювальних речовин проводиться згідно РД 52.04-186-89.

вулиці Горіхуватський Шлях – 2,5 ГДКм.р., на Галицькій площі – 1,5 ГДКм.р., у районі Гідропарку та на вулиці Семена Скляренка – 1,2 ГДКм.р., на інших постах – у межах 0,4 – 0,7 ГДКм.р. Всього у січні з оксиду вуглецю зафіксовано 13 випадків перевищення ГДКм.р., що становило 2,0% (у минулому місяці 0,3%) від загальної кількості спостережень по місту.

Вміст діоксиду азоту за середньомісячними концентраціями перевищував рівень ГДКс.д. на всіх постах. Найбільші з них відмічені на Галицькій площі та вулиці Каунаській – 2,4 ГДКс.д., на Бессарабській площі, бульварі Лесі Українки, вулицях Інженера Бородіна та Семена Скляренка – 2,3 ГДКс.д., на проспектах Берестейському та Оболонському та вулиці Гетьмана Павла Полуботка – 2,2 ГДКс.д., на вулиці Олександра Довженка – 2,0 ГДКс.д. На інших постах середній вміст діоксиду азоту був у межах 1,8 – 1,9 ГДКс.д.

Найвищі разові концентрації діоксиду азоту не досягали рівня ГДК На всіх постах максимальні концентрації були у межах 0,6 – 0,8 ГДКм.р.

Найбільший середньомісячний вміст формальдегіду зафіксовано на площах вулиці Семена Скляренка – 1,3 ГДКс.д., площах Галицькій та Бессарабській, Берестейському проспекті – 1,2 ГДКс.д., на Оболонському проспекті – 1,1 ГДКс.д. На інших постах середньомісячні концентрації формальдегіду були у межах 0,9 – 1,0 ГДКс.д. Максимальний вміст цієї домішки не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і був у межах 0,2 – 0,4 ГДКм.р.

Вміст фенолу визначався на шести постах. Середньомісячні концентрації цієї домішки були у межах 0,6 – 0,7 ГДКс.д.. Максимальні концентрації фенолу були на рівні 0,3 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,001 мг/м³, максимальні – 0,002 мг/м³ (0,2 ГДКм.р.).

Вміст аміаку, хлористого водню та фтористого водню у повітрі за середньомісячними концентраціями не перевищував рівень відповідних санітарно-гігієнічних нормативів. Максимальні концентрації хлористого водню були на рівні 0,5 ГДКм.р. Максимальні концентрації аміаку та фтористого водню були на рівні 0,1 ГДКм.р.

За інтегральним показником – ІЗА більш забрудненим повітрям у лютому відзначався район вулиці Семена Скляренка.

Такий високий рівень забруднення обумовлено було високими концентраціями діоксиду азоту, діоксиду сірки та формальдегіду.

В районі Бессарабської площі, проспекту Оболонського, Галицької площі, вулиці Каунаської, Берестейського проспекту, бульвару Лесі Українки, вулиць Олександра Довженка, Академіка Стражеска (ПСЗ №1), Гетьмана Павла Полуботка, Інженера Бородіна, Горіхуватський Шлях та у районі Гідропарку фіксувався підвищений рівень забруднення.

Загалом у лютому рівень забруднення атмосферного повітря дещо підвищився. Підвищились середньомісячні концентрації оксиду вуглецю, фенолу, фтористого водню та формальдегіду. Підвищенню забрудненості атмосфери, сприяли погодні умови – перепади температури повітря та мала кількість опадів.

У порівнянні з лютим 2025 року загальний рівень забруднення повітря підвищився за рахунок збільшення середньомісячних концентрацій діоксиду сірки, оксиду вуглецю та діоксиду азоту поряд з цим у повітрі дещо зменшився вміст завислих речовин.

Київська область.

Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у лютому проводились на двох постах у місті Біла Церква та на одному посту в містах Бровари, Обухів і Українка. Визначався вміст чотирьох основних домішок (завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту) та вміст важких металів. У місті Біла Церква у лютому було відібрано і проаналізовано 453 проби, у Броварах – 288 проб, в Україні – 224 проби, в Обухові – 219 проб повітря.

Загальний рівень забруднення повітря у лютому за ІЗА в містах Біла Церква, Обухів, Бровари та Українка оцінювався, як низький.

Середньомісячні концентрації діоксиду азоту перевищували рівень ГДКс.д. у Білій Церкві – у 2,1 рази, в Україні – у 2,0 рази, в Обухові – у 1,6 рази, у Броварах – у 1,5 рази. Середньомісячні концентрації діоксиду сірки у всіх містах Київської області становили 0,7-0,9 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації завислих речовин становили 0,3-0,4 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю становили 0,2-0,6 ГДКс.д.

Максимальні концентрації діоксиду азоту у повітрі Білій Церкві досягали 0,9 ГДКм.р., в Україні – 0,7 ГДКм.р., у Броварах та Обухові – 0,6 ГДКм.р.

Максимальні концентрації інших забруднювальних домішок були у межах 0,1-0,5 відповідних ГДКм.р.

У м. Біла Церква порівняно з минулим місяцем дещо підвищився вміст оксиду вуглецю та діоксиду азоту. Порівняно з лютим минулого року знизився вміст завислих речовин та діоксиду азоту.

У м. Бровари порівняно з січнем дещо підвищився вміст діоксиду азоту. Порівняно з лютим минулого року знизився вміст діоксиду сірки та діоксиду азоту.

В атмосферному повітрі м. Обухів порівняно з минулим місяцем у повітрі дещо знизився вміст діоксиду сірки та оксиду вуглецю. Порівняно з лютим 2025 р. дещо знизився вміст діоксиду сірки, оксиду вуглецю та діоксиду азоту.

У м. Українка у порівнянні з минулим місяцем у повітрі дещо підвищився вміст оксиду вуглецю, зменшився – діоксиду азоту. Порівняно з лютим 2025 р. дещо збільшився вміст діоксиду сірки та оксиду вуглецю.